

Slags Opgaver fra sig, som der her foreligger Forslag om. Det er det, vi ikke kunne gaa med til at indrømme. . . (Afbyrdelse). Ja, det er ganske rigtigt, her ere vi ved Knudepunktet. Vi tro, at de Herrer ved deres Bestræbelser for at afskaffe Nøden ville fremkalde Nødstilstand paa andre Omraader; det er vor Overbevisning, og den have vi ved mange Lejligheder søgt at motivere. Den socialistiske Stat arbejder dyrt og besværligt, tungt og reglementarisk og vil kun paa visse Punkter kunne afskaffe Nøden, medens den paa andre Punkter vil fremkalde Nødstilstand ved at komme med ny uhyre Skattepaalæg og et uhyre Antal ny Embedsmænd. Men det er for øvrigt noget, der er for vidtløftigt og heller ikke nødvendigt at komme ind paa her, og vi erkende heller ikke, at Staten har nogen Pligt i saa Henseende. Noget andet er, at hvis der opstaar en Nødstilstand, som ikke ad privat Vej kan afhjælpes, saa er der Grund for Staten til at træde til, og hvis de Herrer kunde paavise, at der er en saadan Nødstilstand, saa er det en anden Sag; men dette er hverken sket for Landets eller Byernes Vedkommende, hvorimod det forekommer mig, at der er fremført ret overbevisende Tal fra vor Side. Naar det ærede Medlem til Slutning dvælede ved det Spørgsmaal, hvorledes man kunde være med til at uddele Statens Penge til Lettelse af Hartkornets trykkende Byrder, og dog ikke vil være med til at yde Bidrag til fattige Skolebørns Bespising, saa mener jeg, der er stor Forskel paa at kræve Betaling af Folk, der ere stædte i Nød, og saa det at give Tilskud fra Statens Side til andre, som nogle mene ere i Nød, men som ikke alle ere enige om ere i Nød.

Bluhme: Fra alle Sider er der jo udtalt Sympati for Lovforslagets Tanke, og jeg kan fuldt ud slutte mig til disse Udtalelser. Jeg vil gaa endnu videre og sige, at det forekommer mig, at Forslaget, som det foreligger, danner et særdeles godt Grundlag for videre Arbejde. Det, at Børn sulte og derved ere ude af Stand til paa rette Maade at modtage Undervisning og derved opnaa det tilbørlige Udbytte af de store Ofre, Staten og Kommunerne bringe for at udvikle Skolen, det forekommer mig at være tilstrækkeligt til at motivere Nødvendigheden af, at vi gøre, hvad vi kunne for at hjælpe herpaa. Og den Vej, her anvises, ved, at Kommunerne og Staten træde til for at lette denne Byrde for Forældrene, synes mig saa naturlig, for

det første af økonomiske Grunde, fordi der ikke kan være Tvivl om — hvad der og er anført fra anden Side — at gennemføre vi et Forslag som dette, saa vil derved en hel Del af Fattigbyrden lettes for Kommunerne; men vi ville derved ogsaa muliggøre, hvad der er den nuværende Slægts Pligt og være medvirkende til at opdrage en sund, kraftig aandelig og legemlig veludviklet Slægt. Det forekommer mig altsaa, at et Lovforslag som dette vil i Længden lette Fattigbyrden for Kommunerne, men Gennemførelsen af Lovforslaget vil tillige have den Virkning for os andre, at den vil lette vor Samvittighed. Thi det kan ikke nægtes, at hvilket politisk Standpunkt man end staar paa, maa man indrømme, at Fattigdommen og Elendigheden have vi, Lovgivningsmagten, Administrationen, til Dels Ansvar for, og vi lette vor Samvittighed derved, at vi ophæve nogle af de sørgelige Udslag af Samfundstilstanden, at Børn sulte og altsaa ikke kunne modtage den Undervisning, de skulle have paa Grund af Sult og Nød. I saa Henseende er jeg enig med de ærede Forslagsstillere. Det ærede Medlem for Fredsborg (J. Hage) har ivret stærkt mod Forslaget, og alligevel har han udtalt sin Sympati for Tanken, og for at man skulde yde den Støtte; kun fordrer han, man skal gaa ganske andre Veje og paakalde og støtte sig til det private Initiativ, til den offentlige Godgørenhed. Han vil ikke have Ansvarsfølelsen hos Individerne svækket; han vil ikke svække Forældrenes Ansvar for Børnene og lade det offentlige træde til, og derfor fordrer han, det skal være Godgørenheden, der skal hjælpe. Jeg forstaar nu ikke, hvorledes Ansvarsfølelsen kan svækkes i forskellig Grad, alt efter hvorfra Pengene komme, som skulde anvendes til at bispise de fattige Børn; thi enten disse Penge leveres af den private Godgørenhed, eller de leveres af Kommunen, forekommer det mig, at Forældrenes Ansvarsfølelse lige over for Børnene bliver staaende akkurat paa samme Standpunkt. Naar det ærede Medlem har ivret derimod og navnlig har holdt sig til Forældrenes Ansvarsfølelse, tror jeg rigtignok, han har gjort det mere ifølge det Princip, han nu en Gang hævder med Hensyn til Statens Indgriben i de almindelige Anliggender, end just fordi han virkelig kan bevise Rigtigheden af sine Tanker. Naar vi komme til at forhandle Sagen i et Udvalg, og hvis det ærede Medlem kommer ind i det Udvalg, tror jeg oprigtig talt, at han ifølge hele sin Livsopfattelse ogsaa vil